13694

శ్రీరస్తు.

శ్రీరంగనాయకశతకము.

శ్రీగోవింద పాదారవింద మరంద పానతుందిల మానసేం
దిందిరులును భక్తజనానంద సంధాయక మహామహిమాకరాత్మీ
య చర్యాప్రకటీకృత తదీయకృపావాప్తి భాసురులునగు
కోటమరాజు నాగేశ్వరదాసుగారిచే
రచియింపబడినది.

ప్రకృతంబున రేపల్లెపురవాసులగు
బేతపూడి లక్ష్మీకాంతకవిచే పరిష్కృతమై
కోటమరాజు నాగేశ్వరరావుచే ప్రకటింపంబడియె.

వాణీముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రించి ప్రచురింపఁబడెను.

:0:

1896.

Copy Right.

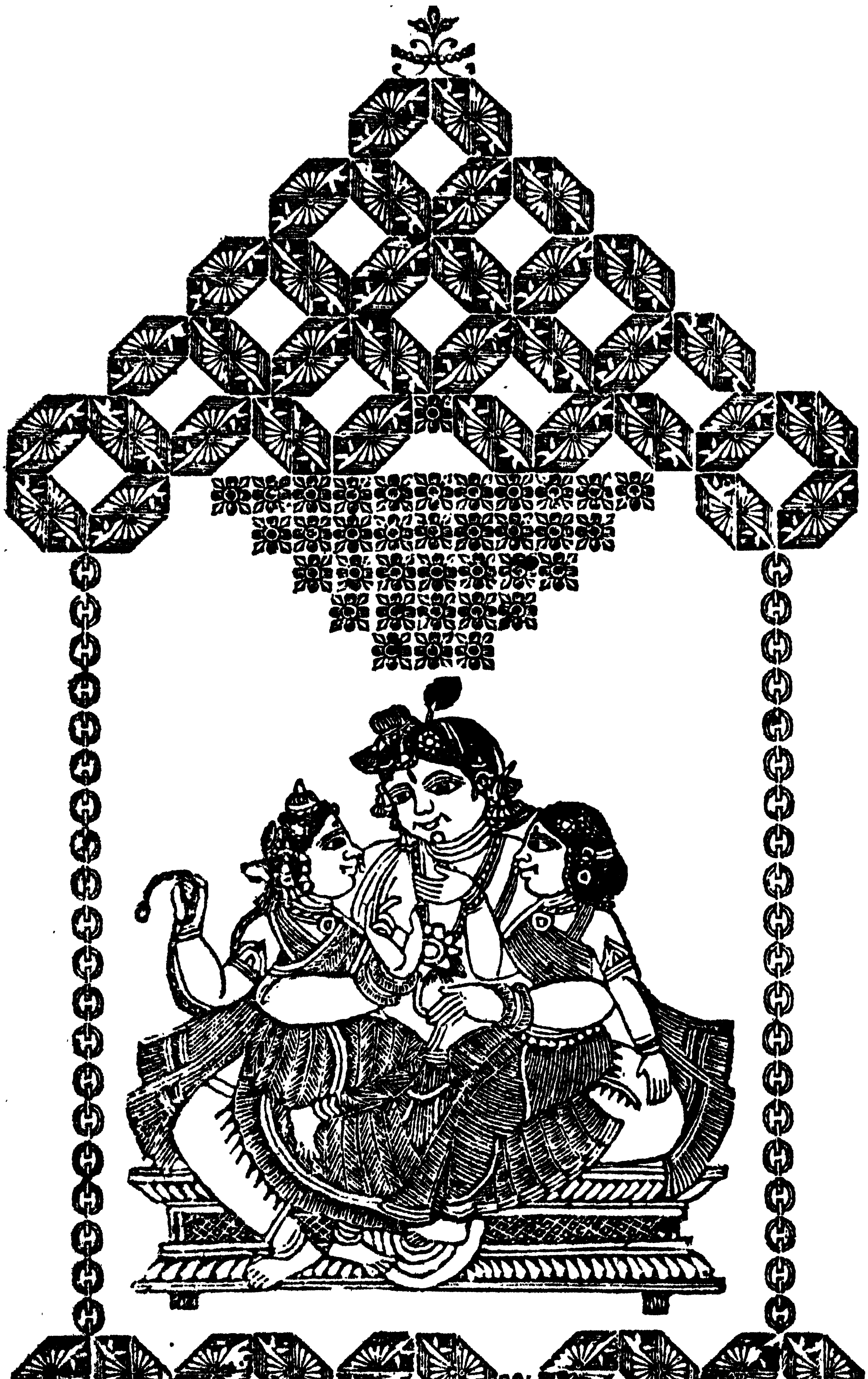

శ్రీ ర స్తు.

—:o:—

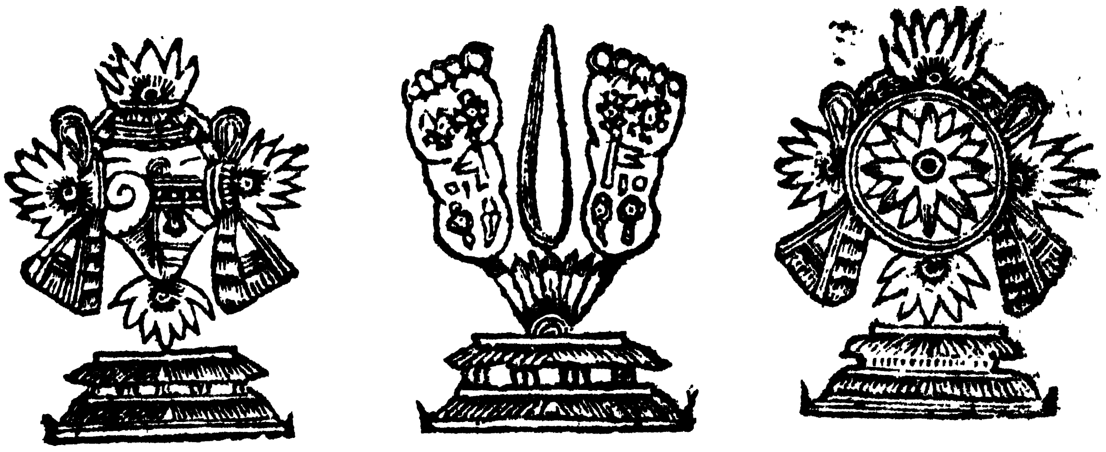

శ్రీ రంగనాథాయ నమః

శ్రీరంగనాయకశతకము.

శ్రీకంఠ వినుత లోకయికనాయక లసత్ప్రాకార సప్తాఢ్య పరమపురుష। హరినీలనీలరత్నాంగద కుండల హారకోటీర కేయూరదివ్య। భూషణాంచిత మహాశేషఫణీంద్ర భోగాగ్రపర్యంక నిద్రాభిరామ। సగరభగీరథ నృగుపంక్తి రథరాఘవా దిదినేశ వంశ్యార్చనీయ। శతకమొనరింతునీకు నంకితముగాను। చిత్తగింపు విభీషణక్షేమదాయి। స్ఫుటతరకవేరజానదీతటవిహార రంగ శ్రీరంగనాయకీ ప్రాణనాథా॥౧॥

పద్మాసతీమనఃపద్మ మత్తమిళింద। యమరార్చితాత్మ పదారవింద। నిర్జితోద్ధతయామినీచరభట బృంద సుతశతానంద పాలితసునంద। నారాయణా నంతనరసఖ గోవిందనిజకాంతి నిర్జితనీలకంద। యోగనిద్రాసమాయుక్తనిత్యానంద। చరణసక్తస్వాంత జనముకుంద। యెదురరావేమిరా ఘన్న నేమియంద। మత్రనుశ్రితగోచరుడు గాడటంచుగుంద॥స్ఫుట॥౨॥

శ్రీ రంగనాయకశతకము.

ఘోరదానవ చమూవారివాహసమీర। ప్రావృడంభోధరాభసుశర। ఘనరత్నఖచిత కాంచనదివ్యకోటీర। మౌక్తికహారినీలమహితహార। నిరాణ్మిమణలమానససంచార। యచ్ఛ్రీభక్తజనఘోరాఘదూర। దయాముఖవిమల సారససూర। శృతినుతాచార నిజితవికార। దలపరా। ఋనీకిదిదగినమేర। మారుమాటాడవేమియే మరకతమూర॥స్ఫుటక॥౩॥

కైలాసవరమిత్ర కారుణ్యచారిత్ర శ్రీకంజనేత్ర పద్మాకళత్ర। జలధర నిభకాయ సాధితదైతేయ। విదితకౌశేయ సద్విబుధగేయ। విహంగరాజతురంగ విధృతశంఖరథాంగ। కరుణాంతరంగ యక్షయనిషంగ। వరభర్మచేల బంభరనిభాలకజాల। మృగమదఫాల సన్నుగవిశాల। భోగనిద్రాభిరామ సంపూర్ణకామ। మామకస్వాంతసు నిశాంతమధునిహంత॥స్ఫుటత॥౪॥

నిజకరాగ్ర శరాసనవిముక్త బాణతాడిత నిశాటఖగేంద్ర వితతఘోట। మృగమదతిలక సమ్యగలంకృతానుపమానలలాట సన్మణికిరీట। పూజకపౌలస్త్య పూర్వదేవాంజనీతనయవనాటదుస్తరభవాట। పికుశారీకృతవితత వేదండతుండాభభుజాస్ఫోట హర్షకూట। యాన్మపదభక్తనివహాని రగళీకృతాకర హితపికుంత పురీకవాట॥స్ఫుటత॥౫॥

పాలింపుమములోక బాంధవరోహిణీ పల్లభనేత్ర పావనచరిత్ర। కరుణింపుమమువార్ధి కన్యకానీలాధరా కళత్రనిశాటలోకజైత్ర। దయజూడుమముశతాధ్వరసీలసజలాభ్ర సన్నిభగాత్ర యూపన్నమిత్ర। కృపనేలుమముభక్తకిల్బిషగహన వినాశనాగ్నిహోత్ర ఖగేశపత్ర। జూచిన్నైనసుబొమ్మ చరాచరోద్భ। వాపసవినాశనాత్మకళావిచిత్ర॥స్ఫుటత॥౬॥

అనుదినంబే సేయుదును నీకు జోహారు మాబోటివారికి మంచితేరు। నమ్మికొల్చినను పాపమ్ములావలదూరు। నమరేశుడతని రమ్మనుచుజీరు। దండపాణిని మమ్ముదలపకుమనిగేరు। తరియింతురిరువంక తరమువారు। నిఖిల

జంతువులెల్లనీవు పోసినవారు। యేమరకను వారికిపదునీరు। నిన్నుసేవించి మోక్షంబుగన్నవారు। ధరణిజన్మాదులెత్తంగ దిరిగిరారు॥౭॥

పరగనీచరణాబ్జ భక్తవరాల్మూట నిఖిలతీర్థములు నీనిల్చుచోట। కర్ణపర్వంబులోకములకు నీమాట। యమరాశిదనిసెసీ యడుగుసీట। నరులు నిన్గొల్తురు విరజానదినిదాట। జిమ్ముదునీవఘ శ్రేణిగోట। నిజముగనీనామ భజనమాకొకయాట। యుండెమప్రతివార మొకరకోట। వనకరివినీవులచ్చి జన్నవరుతోట। మేలెదవు లోకముల ప్రభువీవయాట॥స్ఫుటత॥౮॥

సనకాదిమునులు నిన్ననుసరింపుచునుందు। రఘురోగములకునీ యాఖ్యమందు। నినుగొల్వపాపివైనను నీపదవి జెందుదను జాళినీజాడయసిన గుందు। గనుపదుదువ్వ గొల్చుజనుల కష్టములందు కడలిచాలెను మున్ను గాద్భుకందు। అధిపనీకీర్తి మిన్నగువేదములయందు కషనొప్పియుండునీ కన్నులిందు। భాసురులు నీదుభక్తుల భాగ్యమందు। నిందుమించునుగాన నిన్నెన్నుచుందు॥స్ఫుటత॥౯॥

కమలభవాండంబు కడునొప్పనీయిల్లు। ప్రేమాతవీడదు రణమునను విల్లు। పలుకదునీసత్య వాణిజిల్లునుపొల్లు। బ్రహ్మవైనను నీదుభజననొల్లు। మనమునీపాదదర్శనమునరంజిల్లు।మాకోరికలొసంగనీకుజెల్లు। దనుజులపయిబాణ తతినొనర్తువుజల్లు। కృష్ణుండవగుచు ద్రౌపదికి తివిమల్లు। యాదవులడంగ హేతువ యయ్యారెల్లు। ఉర్వినీలీల లీక్రియనల్లసిల్లు॥స్ఫుటత॥౧౦॥

జగములనీకీర్తి శాశ్వతంబైమించె। హరుడంతవాడునిన్నాశ్రయించె। కోర్కెలు విడిమునికోటిదేవరనెంచె। మరునినీ సొగసుదా బరిహసించె।దనుజాధముల సువర్శనధారమాయించె। రంగన్నిశీతలప్రాలునించె। నీపాదతీర్థంబు నిఖిలాఘములడంచె। మితిలేనిభవమగు మించుకంచె। నెల్లచాటించెదవా నేనొకింతకొంచె। గాంద్రవేడను లచ్చినీకడవసించె॥స్ఫుటత॥౧౧॥

శ్రీరంగనాయకశతకము.

విధికైదు కరులతో కడునొప్పునీ వేణి। కమలాక్షు చాగ్రమందమరు పాణి। భుక్తిముక్తియు న్మొసఁగునిశ్రేణి। దలచునిన్ గైలాస నిలయురాణి। ఘనమైనగడనసేయదునీభటశ్రేణి। కష్టపంచకము దాఁగడచినేని। మొ ఘోరాహవంబుననునీసింగాణి। భక్తులకభయంబు బలుకువాణి। ని శనీరాణి నీదుతూణి। దరగదంబకములనీవెదారవృతఁణి॥స్ఫుటత॥౧౨॥

మునునిశాటులదలల్ దునిమెనీచేవాలు। అభయమ్ముభక్తులకగునుకే లు। నీనువీడచెన్నటికి నినేటివారచూలు। కరుణించితివిభర్మకశిపుబాలు। నీచే తదానవ నిచయంబుధరగూలు। నిలజనించుటలుమాకింకజాలు। నీదయమాకిది నిజముగబదివేలు। భవమన నిదిమెడ బడినరోలు। గాననీ వెంకి జూపినన్ గరు ణనేలు। బలుకనేటికినికమీకె దెలుసుకేలు॥స్ఫుటత॥౧౩॥

శ్రీమనోనాథమీసేవ ధన్యునిజేయు। జన్మసహస్రాఘచయముద్రో యు। నితరులతోడసంగతికర్జనుడుగోయు। యముడాతనికిని జోహారుసేయు। నిలతలిదండ్రులవలె మానవునిగాయు। నవనిలోనీతని కగుచిరాయు। వనుచు నీరజగర్భుఁడతని నొసటనువ్రాయు। గానమాకది నేమకలుగజేయు। మయ్యా నినుచాల నమ్మితినయ్యవాయు। తనయనుతగొల్తు గృపగనుననునమేయు॥ స్ఫుటత॥౧౪॥

ఏవేళనీపాద సేవమామకఖేద దావకాలాంభోద మావినోద। మా వహింపఁచునుబాఁచి యఘముద్రుంచునుభవల తలద్రెంచును తాదలంచుగా న। నేనదివేడెద నీవారిగూడెద। సదనంబునీడెద ముదముతోడ। దేవరభజి యింతు దిక్కనివనింతు సేవలుగావింతు చిత్తగింపు। పతితపావనబిరుదు దాల్చితివిగాద। నన్నురక్షించియదినిల్పుకొన్నమేలు॥స్ఫుటత॥౧౫॥

పరమభక్తాళినీపదమెప్పుడునుజూచు। నీదయవారిమన్నించికాచు।వయి ష్ణవబృందంబు బలుతోళ్లైనిన్నూచు। నంగనాతతిచామరాలివీచు। నమరాళి మందార సుమములుపైవైచు। మలయానిలముదగు మాడిక్కవోచు। యురము

సుగంధమందిరచక్రాంగనురాచు। నీకోవమసురుల దాకియేచు। కొట్టిశ్రమాత్రే
వ నీభక్తులిలనుసయుచు। జంపుమృత్యువునయిన నీస్మరణలాచు॥స్ఫుటత॥౧౬॥

నీకుదల్పంబుగా నిలిచెమిన్నగుభోగి గావలెనరుడు చక్రాంగవిరాగి।
శరణన్నరిపునైన సైచువాడేత్యాగి। బలుకంగదగునీదు భజనమాగి। గనుగొ
నవలయు రంగప్రదేశముసాగి। శివమందునిన్నుభజియింపయోగి। జనదుల
ఖిలవేడ జనుటపొట్టకునిగి। గొలిచెద రెండవానలకుసాగి। మునిజనులు ని
న్నుబాపవేతనయునేగి। నాననమునొచ్చె నిన్నురమ్మనుచువాగి॥స్ఫుటత॥౧౭॥

పిలువంగనొకసారి బలుకవీచలమేల। చెండురకరాసుల నీచేతికోల।
నీపేరుబలికినపాపముల్గనుమూల। వర్తించెమించినీ కీర్తినేల। మునుగుట్ట
పడితివి జననిచేనొకరోల। దొడరిద్రోచితివి మద్దులనుగూల। నినుభజించుట
చేత మునియయ్యె నొకమాల దగిలినీమీదసల్తానుబాల। రంగతలమగుముక్తి
సత్రంపుశాల। యెసగుకొంటినినిన్ను రమ్మనుచుచాల॥స్ఫుటత॥౧౮॥

పంతమీడేర్చి పాలింతువునీవాని। మిన్మోతలంచువాల్మీకిమౌని। విలువకు
మించుసొమ్ములుగల్గినీమైని కొదువలడంగునీ గొలిచెవాని। పూజసేయుదు
రునిన్ బుధులునెమ్మదినూని గావలెనరుడు నికరముమానిని। పరమపావనిని
న్నుభజనసేయుభవాని గొల్తుమునిన్నొంపు కోరకుమాని। అరయవేశబరి
యను నొకయాడుదాని। నిపుడుజను డెమ్ము నాకోర్కెలిత్తుగాని॥స్ఫుటత॥౧౯॥

జగములకెల్లనీసతిలచ్చి యగుమాత। పాపముల్దొలగునీభజనచేత।
నగునీకుకస్తూరి ననుదినంబునుబూత। యదిభూపతులకు నెన్నుదిటగీత। మీ
పూజకగుచుండు మించుపువ్వులకోత। యరుపాయసమున కొనూదమాత।
తిరువాయిమొడికి భట్టరుపఠింపగనేత। పెట్టిరారొకకోత పెద్దరాత। జొ
ట్టుప్రవహించు కావేరిగట్టిలోత బ్రహ్మమిముగొల్వ మనిమాకుబ్రహ్మసేయ
త॥స్ఫుటత॥౨౦॥

సలలితనిత్యనిర్మల భర్మమయచేల యఘవిపాటనఘనకరాలవాల। బ్రహ్మాదివందిత పరమపావనశీల యబ్ధితనూభవ స్వాంతలోల। యఖిలలోకాక్రమితాత్మ సద్గుణజాల। నీలపయోదతమాలనీల। పరిపాలతోత్తాన పాదనామక జాల। మృగమదతిలక సమ్మిళితఫాల। పాహిముకుర కపోలకృపావిశాల। గానలోలప్రశస్త భక్తానుకూల॥స్ఫుటక॥౨౧॥

పలుమారు చెయ్యెత్తి ప్రణుతిచేసెదనీకు। బుద్ధివేరొకటిపై బోవనీకు విషయజాలమునగు పడకనీవెటుబోకు। రమ్మనీ నామంబురక్షసేకు। పెన్నిధానముగ గన్పింతు వెప్పుడుమాకు। భాగ్యంబుచేత నీభక్తిసోకు। భక్తుడెట్లైన నీ పట్టంమెగ బ్రాకు। దలపంగవలె మిమ్మునగువివేకు। లైనమాయందు జాలున య్యాపరాకు। దయను రాకున్న ఘోరాఘవయము దాపు॥స్ఫుటత॥౨౨॥

నామాటవినవేమి మోమాటమిటులేమి। కేమిజేసితిదోసమింతసామి। రమ్మన్నరావు నేరమ్మన్నవినవు సారమ్మన్నలేదు లోకమ్మునందు। లేదయ్యా దయ యేదయ్యాయుండిన కాదయ్యానీట్టు లూదకుంట। దగవానన్ బ్రోవంగ దగువానికనునాకు। నగవా నేబలుకుట నాథనీకు। నివవు నావాడటంచు నన్గానవు వినుము మనవియొక్కనైన నారులిదివినెపువాడె॥స్ఫుటత॥౨౩॥

నమ్మనావాంఛితం బిమ్మపాతకముల జిమ్మదేహంబునీసొమ్మసుమ్మ। నీలమించినలేక పాలమంచిననిన్నె చాలనమ్మితినింకజాలమేల। నారు బోసితివింక నీరుబోయ్యవిదేమి తీరునన్నొరులేరు వాలులేరు। కౌనుపాయని గొల్చినానుబ్రోచినకీర్తి యౌనువేరొకపనిబూనబోను। మేలు మేలౌనున న్నునీవేలుకొనుము। కాదుకాదింక దూరంబుగాగనుంట॥ స్ఫుటత॥౨౪.

దయజూడవలెమమ్మ తప్పులెన్నకరమ్మ। భయములనెగజిమ్మ పరగ లెమ్మ నినువిడకిటులుంపు మనసునిత్యముగుందు। నేలనీవ్వుముంది కేమనందు। దయగలవాడవు తప్పులుబూడవు పాలింపనోడవు పట్టువీడ। వనినమ్మి

యాలంటిని మునునిన్నునింటిని। గనవలెనంటిని మనవియంటి। నింకమీద పరా
కేమిపంకజాక్షు। మాకేవరుదికుగ్గామీద లక్ష్మీకళత్ర॥స్ఫుటత॥౨౫॥

వలయునిన్‌బూజింప వలయునిన్‌ధ్యానింప। వలయునిన్‌భజియింప వ
లయుదమము। వలయునీకథవిన వలయుసత్యముబూనవలయు పాపమువీడ
వలయుశాంతి। వలయువిజ్ఞానంబు వలయుసజ్జనమైత్రి వలయుదుష్కృతమాన
వలయుదాంతి। వలయుపాండిత్యాంబు వలయుమనోనిష్ఠ వలయునైర్మల్యంబు
వలయుదీక్ష। ప్రబలతరమగు సంసృతిబాసినిన్ను। గనుగొనగగాంక్షగల్గిన జ
నులకెల్ల॥స్ఫుటత॥౨౬॥

సారంబులేని సంసారంబువిడనాడి యోగిమైవనముల నుండవలె
యు। ప్రణవపూర్వకముగా రంగనాథాయనమోయంచు చెయ్యెత్తిమ్రొ
క్కవలయు। ఘననిభశ్యామమై కడునొప్పనీమేను పొంగుచుగనుల జూడంగ
వలయు। ననుదినంబునితరేచ్ఛను నీదుభక్తుండు వీనులనీకథల్ వినగవలయు।
మనుజుడైనందుకభి వంద్యమాననూసి। మానసవిహార మేరుసమానధీర॥
స్ఫుటత॥౨౭॥

నినుబూజగావించి నీకీర్తనలుబాడి నీసేవయొనరించి నీకుమ్రొక్కి।
నీదాసులనుగాంచి నిజమందిరములకు దోడ్తెచ్చివారికి దోచినట్టి। వస్తువులొ
సగిదే వరసేయుసర్వలోకమ లాసహాములగు కార్యములను। వారిచేవినిజ
గద్వ్యాపకుండవునీవు నీలోనజగములు నిలిచెననుచు। దలచిదిరుగని భక్తినిన్
గొలువవలయు దేహధరులెల్ల నేడుసందేహమరయ॥స్ఫుటత॥౨౮॥

కరములునీసేవ గావింపవలయును మూర్ధంబునీముందు మ్రొక్కవల
యు। నాలుకనీభజనము సేయగవలయుగన్నులు నీమూర్తిగాంచవలయు।
కర్ణములనీపుణ్యకథవినవలయును। తనువుకావేరిలో మునుగవలయు। ఘ్రా

బంబుతులసినా ఘ్రాణింపవలయును। చిత్తంబునీయందు జేర్చవలయు। మానవుండగువానికి పరలోకచింత। మఱియుసఫలమేమి యదిజన్మ మనగబడదు॥ స్ఫుటత॥ ౨౯॥

కావేరితల్లిభాగ్యం బెంతవర్ణింతు సంతతంబీవువసింతువచట। చాక్షిణాత్యులతపో ధన్యతనేమందు నీతిరునాళ్ల జూతురెలమి। తత్తీరవాసులెంత కృతార్థులనియెంతు ననుమతినీయింటి పనులుసేతు। రచటిసస్యంబుల కగుపుణ్యమేమందు। నీవారగింతువనేకములుగ। కట్టకివిధాత సస్యందుకలుగజేసె। నైవదర్శనమిచ్చినన్నాదరాదొ॥స్ఫుటత॥ ౩౦॥

నోరునొవ్వంగ శ్రీరంగనాయక దారవ్వనుచు నిన్నుజీరనయితి। బాయకపువ్వులు గోయనయితిబరాకు సేయకుమనిపూజసేయనైతి। జిలుకలునీపేరు బలికినగతిదయ జిలుకరంగాయని బలుకనైతి। వీడకనినుభక్తితోడ నీభక్తులు। పాడవారలగూడిపాడనైతి। యెంతకాలంబుజనియెనీచింతలేక। నేటికయినను నిజభక్తిసూటిపడదు॥స్ఫుటత॥ ౩౧॥

పలుకనైతిననోట జలధరశ్యామాంగ మాంపాహిమునివంద్య మానయనుచు। మ్రొక్కనైతినియొక్కమో భగవతేరంగనాథాయనుచుసానందమునను। చేయనయితినిపూజ శ్రీమించునవతులసీదళంబులతీర్థపాదునిన్ను। నడువంగనయితి తిన్నగరావణునితమ్ము డుంచిననీవిమానోపకంఠ। మునకునూరకే కాలంబుబుచ్చనయ్యొ। నాత్మకుహితంబు సేయకనలతబడితి॥స్ఫుటత॥ ౩౨॥

శరణనినీపదాబ్జాతంబునెవ్వేళ దలచెదనన్న చిత్తంబుసొరదు। నీవిగ్రహంబాత్మ నిల్పిగొల్చెదనన్న కన్నులనిద్దుర గప్పిగొనును। మంచిపువ్వులనుబూజించెదమిప్పుడన్న కరముబరావు వెనుకకునుబోవు। ననుబ్రోవుమని భజనంబుసేయుదునన్న నొడలుతీసు దంతముబతోడ। నన్యకార్యంబుల కటన్నవట్టెదనును। చిత్రమదియేమి నిత్యపవిత్రచరిత॥ స్ఫుటత॥ ౩౩॥

మంచిపువ్వులతోట్ల నుంచిసుస్వరమున పాటలునీమీదబాడనైతి। నన్నుబ్రోవుమనాధ నాధమాధవయంచు నోడకనినుచాలవేడనైతి। ఘననిభశ్యామమైదనరునీదేహంబు చూడ్కులముదమంది చూడనైతి। నఖిలలోకమహాపహములైననీకథల్ వీనులముదమందివినగనైతి। కాలమూరకగడపితిగడయయయిున। నీదుచింతనలేదయ్యోసీరజాక్ష॥స్ఫుటత॥౩౪॥

దేవనిర్వింధ్యాన దీశటంబునతొల్లి యుత్తానపాదున గ్రాత్మజుండు। జనకునంకముమీద సాపత్న్యమాతనిల్వగనీక బడద్రోయ మిగులనియతి। నాహారమొకింత యయినన్నొల్లకనారు నెలలునిన్గొల్వనానియతిజూచి। వైదేండ్లబాలు డిట్లగునెయటంచు దయారసంబుననీవునవటికేగి। కంబుచేతనుతచ్చుబుకంబుపుడికి। శాశ్వతంబయిున పదవియొసంగలేదె॥స్ఫుటత॥౩౫॥

విహలాత్మమున్నొకి విప్రవారాయణుం డనుమహీసురుడు నిన్నాశ్రయింప। జెద్దకాలమునకుప్రీతి జనింపంగతపము సేయుచువారతరుణియందు। గాంక్షులైమరికొంత కాలంబుభోగించి ధనముదెమ్మికను రాదగదటంచు। దానితల్లియనంగ తద్వారమునబడి విలపింపగరుణవవ్వేళనటకు। సాగిబంగరుగిన్నెయొసంగిదాన।పచ్చునపవాదబాపిబ్రోవంగలేదె॥ స్ఫుటత॥౩౬॥

కరుణించితివిముస్ను శరణహాయనిపల్కు వేదండవల్లభు ఖేదముడిపి। ప్రేమనేలితినంబరీషునాత్రేయ కృతోగ్రపాగ్ని చేనగుదాపముడిపి। వలువలిచ్చితివి ద్రౌపదిద్వారకావల్లభా క్వాసీయనిబిల్చునంతలోన। దప్పించితివి తండ్రినొప్పించు బనులకు ప్రహ్లాదునైదేండ్ల బాలునపుడు। నీవొనర్చినకార్యంబులేవితకు। వులుదయామతినను బ్రోవదలవ వాకట॥స్ఫుటత॥౩౭॥

ఉగ్రదీక్షనునిన్నహోసామిరమ్మనదొల్తనొత్తానపాదుండగాను। బాలధనంబుననుసన్నైన్నత్రిగావింపుచునుండనప్పాండవేయుండగాను। పిన్ననాటి

దిమ్మైత్రియున్నదిమనకిదియుండయుంచనగుచేలుండగాను । వృత్తినొందు సుతులను(బ్ర)తికింపుమిదిధర్మమనుటకునాటిబ్రాహ్మణుడగాను। దీనపోషణయొకహీనమానవుడను । నీకెక్కృపదోచినక్ కరుణింపవలయు॥స్ఫుటత ॥౩౮॥

–లచక్ర చాపధ్వజాంబుజముఖశుభరేఖాంకితంబులై శ్రీదనరిన । భక్తమానసతమఃపటలంబులకుచంద్ర కళలాయనగనఖంబులమర । పగడంపుతీగెలదెగడుసుందరతరారుణకాంతితోడుతయూఢదనర । బంగరుగొలుసులుపావడమ్ములునందెలొలయగజ్జలతోడనలరునీదు । పాదపంకజముల జూపవేదయార్ద్రి । చిత్తనిదాసుడపరాకుసేయుటుడిగి॥స్ఫుటత॥ ౩౯॥

అరువదియామడనలరు(శ్రీ)రంగంబుజూడలేమింకేమిచూడగలము । నీనామముక్క–సారైననిశ్చలబుద్ధిబల్క–లేమింకేమిబల్క–గలము ! నీవిశ్వమంగళమౌవిగ్రహంబాత్మనిలుపంగలేమేమినిల్పగలము । నిఖిలావనుడవగు నీవంటిదొరను వేడగలేమువరుల వేడంగగలమె । మానవులమెంతవారమమర్త్యులయిన । నిన్నుమెప్పింపలేరువార్ధినిశాంత॥స్ఫుటతర॥౪౦॥

అతివేడ్క–నీభక్తులగుచునుండెడువారు వేరెదైవంబులవేడబోరు । నీమూర్తినొకసారినియతిగన్గొనువారు వేడరస్యులనింత జూడజనదు । నీదయాపాత్రులైనీకొల్వగనువారు కాయంబుబరసేవకైజనుపరు । నీముందునేప్రొద్దునిలిచియుండెడువారలితరమెరుంగరొకింతయైన । నిందులోనొక్క–డైననాకీవ్వగదవె । ఘోరదురితాంబురాశిలోగూలజాల॥స్ఫుటతర॥౪౧॥

అనుదినంబును నీపదాంభోరుహంబులు బూజించుపనికినైన బోముగాని । నీచరిత్రంబునియతచిత్తంబునశ్రవణంబుననువినజనముగాని । నీమూర్తిదర్శింపనిరతంబుభక్తిచేనమందిరములకురాముగాని । తిరువీధులనుదేవరదురగనుగొంచునీముందునిల్వంగలేముగాని । రవ్వసేయంగనేర్తుము రాముభక్త । వత్సలుడుగాడనుచునిందపరుపగలము॥స్ఫుటతర॥౪౨॥

శ్రీ రం గ నా య క శ త క ము.

అనుదినంబేను పరాన్నంబుభుజియింప నీయింటధనమేమినిండుకొనునా । పదినాళ్ళకొకసారిబట్టలనుతికింపచెలగనీకునభీష్టసిద్ధియగునా । స్నానమొనతతంబుచలినీళ్ళగావింపజననీదుకన్నులుచల్లనగునా । యెన్నటికుద్యోగమింతలేకుండిన నీకీర్తిజగములనిల్కడగునా । యేలరక్షింపవిదినీకు జాలిగాదా । లాఘవముసేతువిద్రప్రభులక్షణంబా॥స్ఫుటతర॥౪౩॥

ఒకసారినీనామముచ్చరించినజాలు ప్రబలపాతకమైనబాయునండ్రు గడియునిముమదిలోనగట్టిజేసినజాలు । చిత్తవిభ్రమమింతహత్తదండ్రు । శ్రీమించునీకథచెవినిసోకినజాలు । బాములన్నియుసెడవాయునండ్రు । నినుగొల్చువారిమన్ననయొనర్చినజాలు తాపత్రయంబులుదాకవండ్రు । నేడుదబ్బరలయ్యెనీజాడజూతు । మనినగనుపడవేమిసేయంగనేర్తు॥స్ఫుటతర॥౪౪॥

కొత్తగాదిదిభక్తకోటిబోయిచుటనీకు జన్మవ్రతంబయిజాగుదగదు । వేరొకరిలలోనవేల్పులుండెదరన్న నారాసంగునదిశాశ్వతముగాదు । యాచింపకనెయుండమనినన్నిపూయుచే మనసుకోర్కెలనైష్ఠమానదయ్యె । గానకోర్కెలాసగిమైనకోర్కెజనింపకుండనైనసుజేయురెండులేక । యూరకుండినమేమింకనూరకుండ।మదగియుడంచునుజాపెదమయ్యనిన్ను॥స్ఫుట॥౪౫॥

నరమాత్రుడవటంచునాకుదోచెను బిల్చుచుండినవిన్చరా కుంటజేసి । స్వామివినీవునీవస్తువునేనునీపృథ్విలోపలనెంతబేలనైన । తనసొమ్మునెడిపోవగనుగొనకుండెడువాడుండునేనీవువలయునన్న । పాకంబుదప్పినపనికొవచ్చునెనీవెరుంగనిదేమిదాచంగనేల । యాపదలుదోచెబాపదోడగుమునేడు । గాకసుఖవేళనీయుపకారమేమి॥స్ఫుటతర॥౪౬॥

నీవురాజవుసమస్తావనీస్థలికెల్ల నెటులన్నమున్నుగజేంద్రుడట్టు । లార్తిజేచేనఖిలలోకాధీశుడెవ్వడో దాదగుననినబ్రహ్మాదులెల్ల । తచ్ఛబ్దవాచ్య

లుదారుగా నుంచుటచే నూరకుండిన శీఘ్రము మీవు । వెడలియాలోన నేదడవగునని సహస్రారంబు బంపియా కూర్రమకరి । శిరము దెగ జెక్కి బ్రోవ వేకరికుతేంద్రు నారులుగల్గిన నవ్రుషు రాకుండువారె॥స్ఫుటతర॥౪౭॥

మనువు రక్షింప వేమత్స్యశరీరవై । కొండమున్నెత్తవె కూర్మమగుచు । ధరణిని నిల్పవే వర యజ్ఞఘోణివై వె నేల వెప్రహ్లాదు నృహరివగుచు । ఖర్వుండవై ఉగ్రమున క్షత్రంబు మాన్పవే రాజుల దునుమవే రామలీల । దశకంఠు గూల్పవే శరధార్మజుడవై బలుడవైయమునవేర్పిలుపలేదె । బుద్ధకలికాకృతుల భువి బుట్టలేదె । నన్ను బ్రోచుట భారమా నాథ నీకు॥స్ఫుటతర॥౪౮॥

భక్తవత్సలుడవు పరమ దయానిధివ క్రూరుడవు తిన్నగానె నవాడ। వతిసాత్త్వికుడవు బ్రహ్మాద్యవచనీయుండవఖిలకల్యాణగుణాభిరాము । డవు పలికి బ్రోంక వుదవిలిసీ వాడ నేననినవీడవు జూడ నన్ని గుణము । లతిశయంబులు వినినందుకు జూచిన । యందుకు సరిగాని యిందు రాక । నన్ని గుణములు బోగొట్టుకున్నవాడ । వైతివమరులు వెరగంది జూతురయయో॥స్ఫుటత॥ ౪౯॥

ఏ జేయు పాతక రాజి చేరాకుందువనినసీ పేరు బల్కిన ను ఘోర । పాతకంబులు జంకి పారును ద ఘనేనివాడనీ వనగా దు బూడ నొక్క । హేతువైన సుబోధ కట్టులుంచుటకును నోచదు పెదలకారవు గాక । కలవారి జేరంగ గాంక్షు జనించెనో వారు నిక్ జూడరు పతితపావ। నాఖ్యదక్కదు తెలిసిన యట్టి దోరవు । పుట్టగా బుట్టె బిరుదు మపోగొట్టదగదు॥స్ఫుటత॥౫౦॥

సహజములే మాకు రాజస తామసంబులు సాత్త్వికాఖ్యంబు నీ సహజగుణము। కించిజ్ఞులము మేము కించన సఘనుడవు సర్వజ్ఞుడవు నీవు షడ్వికార । యుతులము మేము వర్జితుడవు నీవు భూతములు మేము భూతమ్ములయందు । వసియించు నట్టి శ్రీవాసుదేవుడవీవు। ఏము దాసుల మెంతు భేదములు వ । దాసులను జూచు దాంపీనదలవు మిందు । తారతమ్యంబు నిన్ను నేదలచ రాదె॥స్ఫుటతర॥ ౫౧॥

చూడవుచల్లనిచూపులమీరుమాటాడవురాగ జేయుసినలోక । పలివ
చుండియుబ్రతివచనంబిచ్చు వారులేకుండెనదూరిదూరి । విసికియూరకె
న్నవిషుచువీడనుచునో డక్కునీవన్నను దీనపోష । యుండనుప్రఖ్యాతి నిం
గల్లిన సౌభాగ్యమందరికీనిలాతలమున । గరుపబడీపెద్దవనిపేరుగలుగుకీ
ర్తి । కష్టముపకీర్తివచ్చుట గడియలోన ॥ స్ఫుటత॥౫౨॥

అవసిలోనొక్కసారైవనీవాడనే । ననినరక్షించెదవనుచునాకు । ని
త్యవ్రతంబిది సత్యమంచీవు । విభీషణాళ్వారులబిలువుమనుచు। నవుడుసుగ్రీవు
తోననలేదె యింతలో । నేపరాకొనరింపజనునె దేవ । సతతంబునిన్నె స
న్నుతిసేయుచుండిన । నేమిపాపమురాకనిట్టులుంట । నాదుబోసినదైవంబు
నీరుబోయ।నందరదియునుదబ్బరయయ్యెనొక్క॥స్ఫుటత॥౫౩॥

తగదుదాసులమనస్తాపంబడంపకనూరకవిననియట్లుంటనీవు । పలదు
సేవమనోవాంఛాప్రదుండవైనిలువనునొండుచోటులకుజనుట । జనదుదీనుల
నుపాలనసేతునను మేటిబిరుదు నేడొకమూలబెట్టియుంట । కాదునిశాట సం
గరకౌశలుండవై మత్స్యపదనుజునామంబునిలుప । నన్నిటికినేర్పరివి దగద
న్నవినవు । కనవునీవెందునుంటివో కానరావు॥స్ఫుటతర॥౫౪॥

కస్తూరినయిపూతగావించికనకాంబరంబు గట్టుదుతిలకంబునిడుదు।
నవరత్నఖచితకాంచనకిరీటంబుంతుచందనంబలదుదుకంధరమున । మీరినము
త్యాలహారంబువేసెదనుంగరంబులువేళ్ళనుంతుకౌస్తు । భంబనుపతకంబుదం
డ్లునవమరింతుగ్రైవేయముంచుదుకాళ్ళపావ । డములుగజ్జెలునందెలునమర బె
డుదు । నచటకులలోనజన్మింపనైతినయయో॥స్ఫుటతర॥౫౫॥

నీమందిరమునకునిరతంబుజనుదెంచిచక్కగాచెయ్యెత్తి మ్రొక్కగలు
గు । తిరువీధులకుమీరలరుదేరమీమీవిపద్యముల్ బిగ్గరబాడగలుగు । ద్రవిడ

దంబు వైష్ణవబృందము పఠింపనింపుతో మతనాలకింపగలుగు । శ్రీనీళలనుమధరితో కాంతయునమగులో త్తుంగనది జూచుచుండగలుగు । నవ్వుచు నాస్థి భిమనవి సేయంగగలుగు । బుట్టునైతెని శ్రీరంగపట్టణమున॥ స్ఫుటతర॥ ౫౬॥

మైత్రి సేయుటచేనమూవల్లభునికి శృంగారభావంబునీయందు పట్టు బడెనో కన్నగుటనునుగ్రకరునితీక్ష్ణత్వంబునిజముగనీయందనిల్వబడెనో । చెవిక్రింద బాడుటచే నారదునికలహాశనత్వంబు నిన్నంటుకొనెనో । సహవాసముగటచే స్వందయుమి శ్రేష్ఠుల మూకత్వమిటు నిన్నుమూసికొనెనో । కనికరము లేశమయి ననుగదురడగెను । మారుమాటాడవిదినీకు మంచిదగునె॥ స్ఫుటతర॥ ౫౭॥

ఎచ్చటికిగే గృద్ధ్రత్వేంద్ర కంధరరుధిరాంకమానీనందకాసిరాక । నేమూలనీగది నేశసన్నిభ సహస్రార ప్రభాసుదర్శనము లేక । యేదారిజనెలయాంభోధిగంభీరరవాంచిత పాంచజన్యంబుదొడర । కేవంకట బడెపతి తావనాఖ్యాంబగుతుది లేకనుండె కిమొదటిబిరుదు । నాదుకష్టంబుమానుపరావాచేమ । జనులవాక్యంబులెల్లనసత్యములొకొ ॥స్ఫుటతర॥ ౫౮॥

కనుపింతువట భక్తజనులుబిల్చినవేళ విని మెదవట వారివిన్నపంబు । తేడవుసేయవటపంతము చెల్లు చాటుగానొనరింతువట । వారలుండుమనిన చోటనిల్చెదవట మాటదప్పవట కోపంబు లేదట సాత్వికంబుచాల । కలదటభక్తులెందుల కెగ్గతోడనేచని మెదవట వింటిబాలనీదు । గుణములవి యెల్లనాయందు కొంచెపరచి । నట్టులున్నది కెవ్వరిట్టులైన ॥స్ఫుటత॥ ౫౯॥

నీటిలో చేపతా బేటిదయ్యము తెల్లబంది గన్గొనిననిబ్బందినరుడు । బిచ్చగాడుకులంబు పేరుడాచెనుపొంచికోతినిజంబెజంకుననుభోర । బేరుజెప్పిపోరి బెద్దజంగ । మునకుతోడన్యో నబ్బులదునుమనడగు । పట్టవచ్చినగనుప డకయుండునటంచు। జనులెల్లబలుకనిజాడడలప। నాదినేరంబుగాకిది నీదియగునె । మించబూనితి పేరుదక్కించుమయ్య॥ స్ఫుటతర॥ ౬౦॥

పౌష్యమాసమున శుక్లపక్షంబు దశమియును గునాటి గాయి కల్యాణవర్ణ కలితమానాకతురంగం బెక్కి యమృతభాండంబు చేబట్టి యురంబునందు । హారముల్ గులుక ముత్యములు జుట్టిన వంక కొప్పున శశిపువ్వు కోమరుమిగుల । దాట్లుంక చుచు లుభక్తజనాళిపై గప్పన ఖిలజగన్మోహనాకృతి గను । మానినీరూప ధృతి నిరవ్యము గనగరు । వీధి వేంచేయు నిన్ను నే వేడ్కదలతు ॥స్ఫుటత॥౮౧॥

కురుపాండవులకు సంగరము గావించి భూభారమెల్లను జులకపరచినావు । రావణకుంభకర్ణ బలాజిన్ముఖ్యమనుజాశనుల పేరుమాపినావు । నామ మాత్రుని గా సునాసీరు కొరకునై । రోచని భాగ్యంబు ద్రుంచినావు । ఖరదూషణాది రాక్షసులతో మిగ్దినైమెదు వేలమూల ముద్రవ్వివేసినావు । ఎన్ని కార్యంబులో చేసితెందుకిపుడు । నాదు కష్టంబడంప బూనంగలేవు॥స్ఫుటత॥ ౮౨॥

తనరు నీ కంధరంబున కౌస్తుభంబను రాజరత్నంబు విరాజమాన । మగుచు బ్రహ్మాదులకైన కటాక్ష వీక్షణమున సౌభాగ్య సంయుతులుగ । గావింపజాలు దుగ్ధసముద్రకన్యకామణి నీ యురంబు నేమరక యుండు । పట్టిన సినుమైన బంగారమగు సుధనే శాదు లెల్ల నీ యింటి కాపు । లేమి తక్కువ సామి మీకింతయైన । నన్ను రక్షింపక నికరమున్న జాలు॥స్ఫుటతర॥౮౩॥

విషువను జడధిలో బడిన కొండొక యండ జేసిన పాతాళవాసివైన । నడువులబడిన బాపడవైన తపము గైకొనిన జడల్ దాల్చచనిన కల్లు । దాగివిన సత్తులలో దాగిన హాయమెక్కి పారినన ట్టియీ పట్లనాకు । నీవు డాగిన నీదు నిరుపమఘోరాఘదారణమును భవతారకమును । నైన నామంబు మాయింట నంటియుండె । దానరప్పింప నేర్తు మెందైన నిలుపు ॥స్ఫుటతర॥౮౪॥

ఓహో మహాత్మ నిన్నొక రాజముఖ్యుండు । వైవస్వతుమనువంశసంభ । వుండు నేమంబుతో నుండి గొల్చిన నమ్మహాత్ముని మెచ్చి లయాంబురాశి ।

దువిశాలమత్స్యాకారివై యోషధులతోడనారాజతిలకునొకట । నావలో జేచిశయణ్ణవలయానిలసప్త । కోద్ధృతోర్మిచ్ఛటాత్యుగ్రబాణ। తాడనములకుదప్పించిజూడనీవు । తోడనెత్తుమదిరుగవేవాడనపుడు॥స్ఫుటతర॥౬౫॥

అసురలుసురలుదుగ్ధాంబోధియందు మంథానంబుగాగమందరము నిల్పి । వాసుకియనుఫణివల్లఘురావించియతనిభోగముజుట్టి యమృతకాంక్షు । లై ద్రవ్వనదిక్రిందనండలేకనుమహార్ణవమునమునుగనద్దివిజదనుజ । సంఘమేమియుశేయజాలక వెల్వెలనైచూడ నీవుకూర్మావతార । ధారివైకొండమీది కెత్తంగలేదె । యెంచివారలకమృతంబుబంచలేదె॥స్ఫుటతర॥౬౬॥

అతిదుష్టుడగు హిరణ్యాక్షుండుసర్వంస హాచక్రమెల్లగర్వాంధుడగుచు । బుట్టగానదిజంకబెట్టుకవడిమకరాలయంబునబడియడుగుబట్ట । నవ్వేళ బ్రహ్మాదులార్తరవంబుల నోహోయాధరాస్థలినుద్ధరింప । వేమాధవాయనవేసూకరాకృతి నారకట్టునిగూల్చియతనిగోర। నిల్పిశాశ్వతకీర్తిచేనెగడలేదె। యట్టినీకాశ్రితులబ్రోవనలవికాదె॥స్ఫుటతర॥౬౭॥

తమ్మునితలనీవుతఱుగుటచేహేమ కశిపుండుబలునిష్ఠగమలగర్భు । మెప్పించిజగములమేటినైమెసురలచే నప్పనంబులుగొంచునడ్డులేక । తనయుభవత్పాదతామరసధ్యాన పారీణునిదుమలపాలొనర్చి । వీడకనీదేవుడేడికంబమునందు జూపెదవేయనజూవువాడ । ననుచునాపిన్నయన నృసింహాఖ్యదైత్యు। జీర్ణప్రహ్లాదుబాలురక్షింపలేదె॥స్ఫుటతర॥౬౮॥

బలిచేతనిడుములబడియమరావతి వదిలిదేవేంద్రాదిత్రిదశులెల్ల । నడవులపాలైననదితికన్నదిగాన గడుపుపొకుటనవీరిగావుమనుచు । బలియొసంగినమంత్రపఠనచేనియుగమైనినుగోల్వమెచ్చియవ్వనితకడుపు। నందువామనుడవై యఖిలమునులునుసనయనంబుసేయనధ్యయనమెల్ల । నేపఱబడినారసాస్థలినెగడియింద్రు । బ్రోవవేమాడముగులభూమినడగి॥స్ఫుటతర॥౬౯॥

శ్రీ రంగనాయకశతకము

జమదగ్నియనుమునీశ్వరనందనుండవై హైహయుచేతతండ్రి కొనవతి కీని । చాగుందిచక్రతీర్థమునకుజనిజపంబు నిన్ను మెప్పింపజనితదీయ । వాంఛా క్రమంబునస్వాంశనాకుర్రని యందుంచికార్తవీర్యాంతకుండ । వైయిర్వదొక సారియవనీపతులచేత గొడ్డటనరికియిక్కతలమెల్ల । కస్యపమునీంద్రునకొ సంగిఘనతశాంత । మూర్తివైనట్టి భృగురామమూర్తి వీవె॥స్వటతర॥౭౦॥

దశరథరాజనందనుడవై కార్ముక భంగంబుగావించిభార్యగాగ । జా నకిగైకొనిజనకాజ్ఞవననమున కరిగిఖరాదులదగిగిసతిని । గోల్పడిరవిసుతుగూడి సేతువుగట్టి రావణుజంపిభార్యనునిజాంక । మునని షకొనివానియనుజులంక నునిల్పి సాకేతపురిని రాజ్యంబొనర్చి । వెలయవేకీర్తిచేరామవిభుడనంగ । భా రతీవల్లభుడు సేయుప్రార్థనమున॥స్వటతర॥౭౧॥

రోహిణీసుతుడవై రోహిణీరమణాన్వయంబునబలభద్రుడనగబుట్టి । యమునానదీజలంబాడరారమ్మని బిలవరాకుండినహలముచేత । వ్రయ్యలుగా నేసిరైవతుడనురాజు వలరుహాగర్భసంభవునను భార్య । గాగ రేవతియనుకన్య కనర్పింప నాసతి పాణిగ్రహణమొనర్చి । యనిప్రలంబాదులనుద్రోలియనుజుడ మల। కీర్తికృష్ణుండుగానిల్చుమూర్తివీవె॥స్వటతర॥౭౨॥

మయుడాత్మయోగసామర్థ్యంబుచేనయోమయములురసకూపమం డితములు । గామూడుపురములుగావింపతత్పుర వాసులుజగమునొవ్వంగజే య । వారిభార్యలుపతివ్రతలుగావునమృతి లేకున్నబుద్ధాకృతిగను । వ్రత ములు జెరచిసారథ్యరథాద్యుద్ధ సామగ్రిగూర్చిమాశర్వుచేత । పురములను గూల్చిధరనుశంకరుని యశము, మరలనిల్పంగ లేదె భూమండలమున॥స్వట॥౭౩॥

వీడువిప్రుండనివీడుశూద్రుండని తెలియంగబడక భూవలయమందు వర్ణసంకలములై భవద్భజనము సేయు వారలబాధింపక్రూరజనులు । దిరుగగ

రాసి చేదేవరశంబళి గ్రామంబునందొకభూమిసురున । కుదయించియించు శార్దోద్ధతిగం ఖాణ మెక్కి వారలతలల్ జెక్కితొంటి । యట్లభువినిల్పుదువుకల్కియనగదివ్య । నామమునీదయారసమేమివింత॥స్ఫుటతర॥ ౨౪॥

అమరప్రభో హిరణ్యాక్షవిదారణ పుష్కరాక్షమధుఘ్నభోగిశయన। శాశ్వతాతీంద్రియసంవత్సరాయన మాసాదికాలప్రమాణరూప । సత్యపరాక్రమసర్వజనద్యంత్ర వాహనదాశార్హవాసుదేవ । నందకధర చిదానందదురావాస పుణ్యకీర్తనజితపూర్వదేవ। అమితవిక్రమశంఖరథాంగహస్త। జ్ఞానవిద్యాస్వరూపవిజ్ఞానగమ్య॥స్ఫుటతర॥ ౨౫॥

కానున్నపనియేమొ కాకపోదనుకొన ।నిశ్చలంబుగబుద్ధినిలువనీయదు। ఒరులవేడగనేలనూరకుండమటన్న దలిదంద్రములార్జించు ధనములేదు। మునులుగన్గొనలేరుమనకేలయనినిన్నువిలువకదినమొందువలనజనదు । బిలువంగజాలను బిలువకయూరకయుండజాలనుదోచకుండినాడ । నెట్లుపోషించెదవొ భక్తులిట్టులైన । నీకుకీర్తిలభించునేలోకమునను ॥స్ఫుటతర॥ ౨౬॥

ఏనీటగ్రుంకితోయేకొండనీగితొ యేమన్నుమోసితో యెరుకపడదు । ఏమృగమైతివో యెటువేడబోతివో ధృతినేలబుడితివో తెలియబడదు । ఏరాజువైతివో యేగొల్లవైతివో యేబుద్ధిజెరచితో యిందురావు । ఏగుఱ్ఱమెక్కితో యెవ్వరికనుబడకెందుంటివో జాడొకింతలేదు । ఎవరివేడుదునెన్నినాళ్ళిట్టులుందు । దిక్కులేరైరినాకునేడొక్కరైన॥స్ఫుటతర॥ ౨౭॥

శతకమొక్కటిసమకూర్తుననుటపొరిభవమునకైగాదు పలుకుచుంట। పదిమందిపీడసద్భక్తుడా ననగాదు నీనామములునోట నూనియనుట । జనులెల్లనన్నుమన్ననసేయుటకుగాదు ఏజేయుకృతికినీ వీశుడనుట। వవ్వటాలకుగాదు నాతండ్రినాయన్న ననుబ్రోవుమిదినాదు మనవియనుట। నీవెరుంగనిదేమియో దేవదేవ। కన్నులనుజూచి నన్నిటుగారవించు॥స్ఫుటత॥ ౨౮॥

శ్రమములేదండ్రు దుర్గమపర్వతాంత్య

దహియింపదండ్రుదుస్తర దావశిఖయయిన నీవిగ్రహముమదినిల్పనేని। యంత లేవండ్రు సింహవ్యాఘ్ర వారాహమృగరాజియైననిఁ దగిలినేని। భయములే దండ్రుసర్వజ్వర పైశాచ కాదులనీస్మృతినందనేని। యింటనుంటినిఁ భజియిం పుచుంటి। కష్టతతులన్ని నాపాలఁగల్గుటేమి॥ స్ఫుటతర॥ ౭౯॥

పురములువిడివనంబులనుండియాకలంబులుదినియాత్మను దెలిసివేరె। తల పులేకయాత్మారాములైయుండువారలనీవుబ్రోవంగఘనమె। వనముజేరఁగలే కవనితలవిడలేకరుచులమానఁగలేకగూఢలేక। యుండెడుమాబోటియుదరపరా యణులనుబ్రోచికీర్తినిల్పవలెగాని। తెలియువాడవునీకొరుల్ దెల్పవలెనె। ష ద్భుదీనావనంబున హెచ్చుఫలము॥ స్ఫుటత॥ ౮౦॥

ఒకవేళనిఁ మదినూహింపమనసగు। నొకవేళనూరకేయుంటదోఁచు। నొ కవేళకామభోగోద్యోగినై యుందు। నొకవేళధైర్యంబునొందుచుందు। నొకవే ళయమకింకరోగ్రదండనములవినిననెమ్మదిలోనదనరుభయము। నొకవేళరాదు బలఁకయున్నవాడని। నిన్నుమూరగజొత్తునిన్నిపాట్ల। బెట్టుచున్నదినీమాయన ట్టులేక। నీకుదాసుడననిముట్టలేకజనదు॥ స్ఫుటత॥ ౮౧॥

ఘనవాహనంబగువినతాసుతునికైన భజియింతురావణానుజునికైన। మోదమునబాడునారదమునీంద్రునికైనతనయుడౌభారతీధవునికైన। జనువందు భార్యయౌపావనధికన్యకునైనపర్యంకమగుఫణిపతికినైన। దవిలిపూజించువైష్ణవ బృందమునకైన। భటులౌకొల్చుదిక్పతులకైన। కరుణలేదాయెనామీదఁగావ వలయు। నంచునీకొడబల్కలేరైరెయకట॥ స్ఫుటత॥ ౮౨॥

శరణముల్ మాకు దేవరపదాంభోజముల్ సంతతంబిదియనిశ్చయము మాకు। తలిదండ్రులిందిరాతరుణియునీవునుమదిలోపలను దృఢంబిదియమాకు।

శ్రీ రంగనాయక శతకం

...ప్రియసంగతమవ్విధి ప్రొద్దుజరుగుమాకు। నీసేవరాజ్య మన్నించియొసంగినయుద్యోగమిదినిశ్చయుంబు మాకు। నిరతకాంక్షలబోకసంతతము మేము। వ్రతముబూనితిమిది మవిఘ్నతదలిర్ప॥ స్ఫుటత॥ ర ౩॥

అలనాడుద్రౌపదీలలనాభిమానంబు నీవునిల్పిన మాటనిక్కమైననశ్వమేధములుమూడయ్యుధిష్ఠురుచేతనీవుసేయించుట నిక్కమయిననని లోననయ్యింద్రజునకుసారథ్యంబునీవుగావించుట నిక్కమయినముననిన్నుజాలనమ్మినవారలనుబూనినీవుపాలించుటనిక్కమయిన। నన్నుపాలింతువటుగాకయున్నరావు। సత్యమిమ్మాటదివిజులుసాక్షిసుమ్ము॥ స్ఫుటత॥ ర ౪॥

అరునొక్కప్రాకారముల్ సముమను ప్రణవవిమానంబు పన్నగేంద్రపరియంకమును జుట్టి ప్రవహించు కావేరినదియును గూడుకొండి పదములొత్తు। దేవీత్రయంబును భాపజ్ఞులై నిల్చు గరుడవిష్వక్సేన ఘనులపవన। తనయవిభీషణద్ధ్యనుపను భాగవతాగ్రగణ్యులు సత్యమయినమీర! లచటశయనించుటలు నిజంబయినమమ్ము। మిగులదయతోడ బాలింపదగును దండ్రి॥ స్ఫుటత॥ ర ౫॥

వనరుహేక్షణ శ్రీనివాసనారాయణ కేశవాచ్యుత హృషీకేశయీశ। మాధవగోవింద మందరధరదేవ దేవభూవరవాసుదేవపన్న। గాశనవాహదీనావనమాణిక్యకుండల రత్నముకుటవిసీల। కాదంబినీసమ కాయభక్తవిధేయ కనకకేయూరపావనవిహార। పాంచజన్యసుదర్శన పద్మశార్ఙ్గ। శరగదాధర మెలగుశరణమొసగు॥ స్ఫుటత॥ ర ౬॥

రాజవునీవుసారతరతపోధ్యాననియతపరమ హంసనీరనిధికి। భాస్కరుండవునీవు పద్మాలయామందహాససుందరవదనాబ్జములకు। సనలుండవునీవుసజ్జనచిత్తవిభ్రమాకరదుష్టరాక్షసగహనములకు। పవనుండవీవాత్మభక్తవిపద్ధాతరవారివాహసంతానమునకు। నబ్జలోచననీచరణాబ్జయుగళి... తుదుఃఖంబుబాపమను॥ స్ఫుటత॥ ర ౭॥

...ఎద మెరయు...

గ్రాసిద్ధనయగును।

నరు। నిజక ళాభాగ

నిజజగాళికొసంగి మరలగ ... నెంతవాడవునిన్ను

నీనెంచగలనె। కాచుపనిబూనితిచక్రగానొనర్పు॥౮౮॥

స్వాంశచేనీజగంబంతయునిర్మించియప్పాలబడకుండనహీశరీరి। వైక్రింద నిలచి మేఘాకృతినౌషధుల్ గురియుచుజనులనందరినిబ్రోచు । చనువారియందు దహనుభంగినినిలచుచుబవనపంచకముచేదవిలివారు। గొనినచతుర్విధాదనము నుభస్మంబుసేయుచుభువనముల్నీయుదార। భక్తిభరియింతు విదిసర్వశక్తి నెంత।దలచిచూచినమముబ్రోవదలపుకొంత॥స్ఫుటత॥౮౯॥

రేబగళ్ళనుకను రెప్పలుదెరచుచుమూయుచుసీతకరతోయజాప్త। నేత్ర యుగ్మంబులనఖిలంబుజూచుచునిందాగ్నియమదనుజేశవరుణ। మారుతధనప్ర హారూఢముఖ్యాష్టబాహువులనులోకపాలనంబు। సేయుచునచ్యుతచిత్ప్రకృ తులనొందునారాయణపరేశవారివాహ । దేహనినుగొల్తుసంతతోత్సాహ మొదవ।జేయవేవిశ్వమంగళశ్రీనివాస॥స్ఫుటత॥౯౦॥

జనియింపచేతువుసకలచరాచరజంతుజాలములనబ్జజుడవగుచు।బాలింతువాత్మకృపాలీలలక్ష్మీసమేతనారాయణాఖ్యాతిదనరి। పరిమార్తువాకయా టభంగిసర్వంబునుద్దండకోదండరుద్రుండవగుచు। నఖిలంబుబొదిపలయాంభో ధిచాలుండవైగూర్కెదవుమర్రియాకుపయిని। నిట్టినీమాయదెలిసివర్ణింతునన గజాలునేయొండొకడుముక్కుజాలుగాక॥స్ఫుటత॥౯౧॥

అంబువులందుఫేనంబుబుట్టెడుమాడ్కినగ్నియందును ధూమమావహి ల్లు।కరణినీయందునగురుతరబ్రహ్మాండపంక్తులనేకముల్ప్రబలనడగు । సర్గాది

శ్రీ రంగనాయకశతకము

మీసి చేస్తే ... ద్దు జరుగునూకు। నీసేవ రాజ్య మొసంగు సిద్ధిమీ స్వోగమిదినిర్ణయింప మాకు।నిక్కరకాంతులబోకసంత సుమనులనీయాజ్ఞదాయానితిమిది మవిస్పష్టతదలిప్ప॥స్ఫుటత॥౯౩॥ రుచుండు।రీశనీమాయ

ఇలవేల్పుమాకురు ... ంవుసింధుకన్యావిభుండు। జన కుండుమాకుదెల్లనిపాముప ... చినమధుదైత్యవంచకుండు।గురువుమా కిలభక్తకోటికి ... గుబంగారవకాపరియోగధారణుండు। ప్రభువుమాకంభో జభవునిగన్నజగత్కుటుం ... ంచునహర్నిశంబులిట్లు। ఏమరకతలతుగరుణరా దేమితండ్రి।దెలియువారలకీభంగిబలుకవలెనా॥స్ఫుటత॥ ౯౩॥

పాలించితి వలదొ ... నంగనసాయకొద్ధత్వమునుబాపి యాత్రచే యు।రామనామజపంబుచేముందు బ్రహ్మగానసుమతించితివి నీవాంజనేయు। నతివేడ జేవరకచన ... పకడుమెచ్చితివిమున్నుకంసలేయు। తీర్థయా త్రలవెంటదిరిగిసిగ ... వానీనిపదయరోహిణేయు। నేటివాడవెనీవుకావే టితపము।నేతనెలకోంటివెట్టిప్పు ... తనుడవు॥స్ఫుటత॥౯౮॥

అసహాయుడవు ... సీనలతోడరాసుగ్రీవువేడినావు। గనవ గోచరుడవయ్యును ... జూపినావు। ధరనవాచ్య డవయ్యుదామోదర ... కందినావు।కార్యార్థమైకో ధకామాదులను ... నుచుండినావు। ఒరులకీలెన్నటికిదగ్గ యుండకయుచు। భక్తచిత్తానుసారివైబరగినావు॥స్ఫుటత॥౯౫॥

వినిమేనీకథలు పావనములు జాహ్నవీనవిహాంతనుత్తరానందనుండు। కనియెనీరూపంబుగంగాతనూభవ ప్రథమాహవమునాడు పాండుసుతుడు।గా వించెనుమహాతచేవిశ్వమంగళవ్యాపారనుతికలహాశనుండు। పూజించెనీపదాం భోజములదొడరుగర్వముబాపిభారతీవల్లభుండు। గోవులునుగోపికలుముక్తి కానలనిలిచె నహహానమున్నీవుకృష్ణాఖ్యనమరువేళ॥స్ఫుటత॥౯౬॥

సు. దా...నంద్రమో

నీముద్దుమోము। వే

రుగళము। నిందిరకో

దు: సౌందర్యమోరులుకొ

లుప్పదిర్పందగియుండువిశాలకు...... ధ

టేంపగలదె। గురుపవైతివిమురునకుబరమపురుష॥స్ఫుటత॥౯౭॥

వినగదేమనవిముక్తి వేదండపతివినుపించిననాడాలకించుకరణి। గనగదే
తెల్లనికలువరేకులకన్నమిన్నగుసట్టినీకన్నుగవల। నీగదేయభయంబుహాగజేం
దాళివనయనినదాళిపదికొసంగినతెరగున। నిలుపవేముచుకుందువలనగూరిమి
గుహామధ్యంబుననునిల్చిమాడ్కి। నేడుజాలమేటికిజేసెదవేలరావు।
మాలికెయ్యగునానాపట్లనీక॥స్ఫుటత॥౯౮॥

మొఱ్ఱకేడదనీకునమోనమోనారాయణాయశ్రీరంగనాథాయయను
చు।బిలచెదనిప్పడెస్పృధుతరపీడాసమాసృతగజవల్లభాప్తయనుచు। స్మరణజే
సెదనోటమాధవగోవిందనందితభక్తముకుందయనుచు। మఱిబలెఱదనుపా
హిమాంకామలోభాదిషడ్వర్గదుర్భరశాత్రవయని। వేఱొకటిబలుకనునుబ్రోవ
వేదయార్ద్రహృదయదుగ్ధాబ్ధికన్యకాధీశకరుణ॥స్ఫుటత॥౯౯॥

నీమందిరముచుట్టునెరిగట్టుపంజరంబులకీరతయ్యునైనబొందనయిలి।
దేహసంస్పర్శనిత్యంబులభియించుదులసిమాలనగుబైనవొరకదయ్యె। వినుగాక
లించుకొనినభంగినిల్వనౌకస్తూరియగుబైనగలుగదయ్యె। నీపదధూళి...
ల్పనీవాకిటనుశిలాత్వంబయినదనరదయ్యె। రెండుపదములపశువునైయుం...
వలసెనహహామద్భాగధేయమేమనగవచ్చు॥స్ఫుటత॥౧౦౦॥

తన్నుదన్నిననుపాదంబులనొత్తిమన్ననజేసితివిభృగుమునిదా...
టగాపుండువారిదిట్టినధర్మమంటినిమునుసనకాదిఋషుల।
నకుదగదంచుబలికితివాగోపబాలుడెరుగ। దెగవ్రేయగనువ
...కివర్ణింపదిం...

శ్రీ రంగ నాయక శతకము.

నీ చేత ... భృశసంతమవ్విధిపొ)ద్దుజరుగుమాకు। నీసేవరాజ
పుష్పించిన్నెగ్గరమనుచుద్యోగమిదినిన్నెయుంచుమాకు|నిశర కాంతిలబోకసంత

లుకల్యాణగుణముల ... నితిమిది ... తదలిప్ప||స్ఫుటత||౧౩||

డవుడు రాసదుండవట।పదిలలనాభిమానంబుగ ...
ప్రదుడవంచుగొలుతు ...

... లోనగ వేడితినిప్పుడు ... టదగు నె||స్ఫుటతర||౧౦౨||

చంద్రకోటిసమానసర్పాధిపశరీరపర్యంకశాయితుభ్యంనమోస్తు। దు
ర్వాదళాంభోదగీర్వాణనాయకోపలనిభదేహతుభ్యంనమోస్తు । నతమహా
మోనిమానసవికచాంభోజబంభరరమణతుభ్యంనమోస్తు । గర్వితమురమధు
కైటభముఖదైత్యహననపారీణతుభ్యంనమోస్తు। పంకజాయతనేత్రతుభ్యంన
మోస్తు। హరిహయార్చితపాదతుభ్యంనమోస్తు||స్ఫుటత||౧౦౩||

కోమలజలధరశ్యామసుందరదేహవనధిజాలోలవందనమునీకు ।కౌస్తు
భశ్రీవత్సకటిసూత్రకుండలనవ్యకోటీరవందనమునీకు । కాంచనచేలసంగర
శూరసనకాదిమునిజనగేయవందనమునీకు । దానవజలధిమందానమంధరతు
ల్యసునిశితబాణవందనమునీకు । దర్పణకపోలయుగళవందనమునీకు । ధనదస
ఖవందనీయవందనమునీకు||స్ఫుటతర|| ౧౦౪||

ఘనతరచారుకంకణకిరీటాంగదకాంచీకలాపమంగళమునీకు । శ్రీవ
త్సకౌస్తుభగ్రైవేయమణిమయకవచమంజీరమంగళమునీకు । జలదశతాద్వరా
ఫలతమాలమహీజఘనదేహవర్ణమంగళమునీకు । కైరవమిత్రసంకాశభుజ
గేంద్రకల్యాణతల్పమంగళమునీకు । మిళితమృగమదగంధమంగళమునీకు । కలి
తకౌశేయవాసమంగళమునీకు||స్ఫుటతర|| ౧౦౫||

నీకుమంగళముపానిధికన్యకాముఖవికచాంబురుహకోకనికరమిత్ర ।
నీకుశుభంబునాళీకసంభవముఖామరబృందవందితచరణయుగళ । నీకుజయం
బుఘోరాఘవంశాటవీవిధ్వంసకమహోగ్రవీతిహోత్ర । నీకుసౌఖ్యంబుదర్వీ
కరాధిపభోగతల్పాగ్రనిత్యనిద్రాభిరామ । నీకుభద్రంబుసర్వలోకైకనాథ ।

అతిదయాపరుడవీవగుటసత్యంబైననికమీదనట్ గృపనేలదగును
తకుదొడవ్వనీవగుటనిక్కంబైనగరుణతోనికనన్నుగావదగును । జనులకుద
వీవనుటనిశ్చయమైననన్యుడగానుగాపాడదగును । మున్నుభక్తులను బో
వాడవీవైననింపుమీరంగబాలింపదగును । తండ్రినినుచాలనమ్మితిధర్మమ్మ
వేగజనుదెమ్మునికమీదనాగలేను॥ స్ఫుటతరకవేరజానదీతటవిహారరంగ
గనాయకీప్రాణనాథా॥

శ్రీ రంగనాయక శతకము
సంపూర్ణము.

శ్రీరంగనాయక శతకము

SL No. 733

13694